

בגן של רבנו ז"ל

בגן של רבנו כנגד ג"ן פרשיות שבתורה, בעזרת השם יתברך נשתדל להכניסכם בגנו של רבנו, ולסיים על הסדר את כתביו של רבנו נחמן מברסלב ז"ל סימן אחר סימן כך שבסוף השנה הזאת תזכו לסיים, או אפילו בחלקם כתביו של רבנו ז"ל, השם יהיה בעזרכם ובעוזי

יום כיפורים

שיחות מוהר"ן

אות - קמב

קיצור ליקוטי מוהר"ן

סימן לד'

ג. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ בוֹ בַּחֲנִינֹת: "צדיק מושל" בחינת מלא פנים כמו שכתוב: "ועמך כלם צדיקים" (ישעיה ס' כא). כי יש בכל אחד מישראל דבר יקר שהוא בחינת נקדה מה שאין בחברו כמעשה דאבני ואבא אמנא (תענית כ"א) שהשיבו לו לא מצית למעבד פּעוּבְדָא דְאָבָא אֲמַנָא. והבחינה הזאת שיש בו יותר מחברו הוא משפיע ומאיר ומעורר את לב חברו וצריך חברו לקבל התעוררות ובחינה הזאת ממנו כמו שכתוב: "ומקבלין דין מן דין" (תרגום ישעיה ו' ג). שקדם מתן תורה ה'ה הממשלה ביד השם יתברך בחינת: "אנכי ה' אלקיך המעלך מארץ מצרים" (תהלים פ"א יא) שהיה אז הכל אנכי. ואחר מתן תורה "הרחב פיך ואמלאהו" זה בחינת מלאפום בחינת יוסף הוא השליט שנתן הממשלה ליד כל ישראל לכל אחד כפי בחינתו:

אות - קמג

ד. ומלאפום הוא בחינת נקדה עם ואו הינו חכמה ובינה. כי הנקדה היא בחינת חכמה בחינת יוד ומעין, ובינה הוא הנחל הנמשך מהמעין והוא כמו ואו. ובחינת מלאפום יש בכלליות ובפרטיות כי הצדיק הוא יוד כי הצדיקים נקראים חכמי העדה וישראל הם בחינת נאו שהם תמכי אוריתא ונקראים ווי העמודים. ואצל כל אחד מישראל בפני עצמו יש גם בן בחינת יוד ואו. יוד על-שם הפה כמו שכתוב: "פי ידבר חכמות" (תהלים מ"ט ד) ואו על שם "והגות לבי תבונות" (בחינת בינה לבא כנ"ל). ולב בחינת לוחות שהם נאו כי 'ארפן ששה ורחבן ששה' (בבא-בתרא י"ד) בחינת: "לוח לבך" (משלי ג' א):

ה. וכשהלב משקע באהבות רעות זהו בחינת אהבה נפולה ושוברה כי היצר הרע והקלפות נמשכין משבירת פלים. ומובא בעץ-חיים (בהיכל הנקודות שער שבירת הכלים) כי שבירת כלי חסד נפלו לבינה דבריאה הינו בינה לבא, ואור החסד נשאר ביסוד דאצילות שהיא בחינת צדיק יסוד עולם. נמצא שאהבות רעות באים משבירת כלי חסד. על פן תרגם אונקלוס: "אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו" (בראשית ל"ד יד) חסודא היא לנא, כי החרפה הינו ערלת הלב הינו אהבות רעות נעשה משבירת כלי חסד. וכנראה בחוש שעל כל פשעים תכסה אהבה (משלי י' יב), שאפלו אם אחד פושע נגד חברו אינו מחרפהו כי אהבתו מכסה על הפשעים אבל כשנתקלקל ברית האהבה ביניהם הינו בחינת שבירת כלי חסד אזי מחרפהו שמשבירה הנ"ל באה החרפה. וחרפה הזאת בחינת ערלת הלב בחינת: "חרפה שברה לבי" (תהלים ס"ט כא) היא בחינת שבירי לוחות. והתקון לזה לקשר הלב בחינת נאו להיוד. הינו נקדה בחינת צדיק, כי ביסוד דאצילות בחינת צדיק יסוד עולם נשאר אור החסד ששם שורה האהבה הקדושה. וצריכין להאיר הנקדה להנאו בחינת הלב ואזי נתבטלין האהבות רעות בחינת חרפות ובזיונות כי על כל פשעים תכסה אהבה. נמצא שצריך כל אחד לדבר הרבה בינו לבין קונו יתברך כדי שיאיר בחינת נקדה בחינת פי ידבר חכמות כנ"ל להנאו שהוא בחינת: "והגות לבי תבונות". שעל-ידי-זה מקשר עצמו להנקדה השיך ללבו בעת הזאת ומשבר החרפה השורה על לבו המשבר את הלב:

שייך למה שאמר רבנו זכרוננו לברכה על פסוק (תהלים פט ב): "אודיע אמונתך בפ"י שעיקר האמונה תולה בפה של האדם וכו' ב"לקוטי תנינא" סימן מ"ד: ראה זה מצאתי מכתב יד החברים בבאיור יותר קצת וזו לשונו: כשנפול לאדם ספקות באמונת הבורא יתברך שמו יאמר בפה מלא: אני מאמין באמונה שלמה שהוא יחיד ראשון ואחרון. כי ידוע שיצר הרע נמשך מגבורות הנפולין ויש גבורות דקדושה שבהם ממתקים הגבורות דקליפה והדיבור הוא בחינת גבורות דקדושה כמו שכתוב (תהלים קמה יא): "וגבורתך ידברו". נמצא כשיאמר אני מאמין כנ"ל הוא גבורות דקדושה וזוהו הוא ממתיק את הספקות שהוא בחינת גבורה דקלפה. וזהו שאמרו בגמרא (ברכות ה.):

'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע', דהיינו שבגבורות דקדושה ממתיק גבורות דקלפה. וזהו שאמרו בגמרא (רפג): שמי שרוצה שלא יהיה רגון - יהיה דבורו נחת, נמצא שהדיבור נחת הוא אינו כל כך רגון. והשתיקה משתק הרגון. אבל הדיבור בפה מלא הוא בחינת רגון שהוא בחינת גבורה כנוצר לעיל:

(כתב יד החברים והוא שייך לסימן רס"ג בחלק ראשון):

כי יש שני מיני אכילת הבהמיות. דהיינו שיש אדם שאוכל בתאוה גדולה כבהמה והמאכל הוא מאכל אדם, ויש אדם שאוכל כאדם אבל המאכל אינו מאכל אדם דהיינו שהניצוצות לא נתבררו כל כך שראוי לאדם, אלא הוא מאכל בהמה. והאוכל משני המאכלים האלו בא לידי הקדחת. וזה שכתוב (תהלים סו יב): "הרכבת אנוש לראשנו" דהיינו כשאנו במדרגה קטנה שאדם גדול ממנו שאנו אוכלים משני המאכלים הנ"ל, אזי "באנו באש ובמים" הינו קר וחם דהיינו קדחת. ואפילו הרופאים אומרים גם כן כך, שקדחת בא מן מאכל יותר. וזה בגשמיות, וברוחניות גם כן, כי כשאדם הוא בבחינת דעת אזי יש בו אהבה ויראה דקדושה. וכשנפול חס ושלום מבחינת דעת אזי נופל לאהבה ויראה הנפולה. וכשאדם אוכל אחד משני המאכלים הנ"ל הוא נופל מבחינת דעת כי (קהלת ג יט): "מותר האדם מן הבהמה אין" הינו בחינת דעת בחינת (איוב כח יב): "החכמה מאין תמצא". נמצא כשאוכל מאכלים כאלו הוא בחינת בהמה ונופל מבחינת דעת ונופל באהבה ויראה הנפולה. וזה שכתוב "הרכבת אנוש לראשנו" הינו כנ"ל, אזי "באנו באש ובמים" דהיינו באהבה ויראה הנפולה:

חיי מוהר"ן

שיחות וספורים וענינים שהיה אצל כל תורה ומעשה

(מג) בהתורה "תקעו תוכחה", בלקוטי תנינא בסימן ח', מובא לענין גדול עצם המעלה כשזוכין שנתווסף נפש אחד להקבוץ הקדוש של ישראל שעל ידי זה נתרבין הבתים של התפלה אלפי אלפים ורבי רבבות מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב כי איתא בספר יצירה (פרק ד'): שתי אבנים בוונת שני בתים. שלש אבנים בוונת ששה בתים. ארבע, עשרים וארבעה בתים. חמש, מאה ועשרים. שש, שבע מאות ועשרים וכו' עיין שם.

והנני מבאר לך הכלל בזה כדי שתדע חשבון עצם ריבוי הבתים בכורו, ותבין גדלות הבורא יתברך ומעלת הקבוץ של ישראל, כמה וכמה בתים בלי שעור וערך נתווספין ונתרבין כשנתווסף נפש אחד להקבוץ הקדוש של ישראל. והוא שכל מה שנתווסף אבן אחת, אזי נתרבין הבתים כמספר כפולות של כל מספר האבנים האלו בכל המספר של כל הצרופים שהם הבתים הקודמים.

למשל בתחילה היו שתי אבנים והיו בונים שני בתים. היינו כי מן תיבה של שתי אותיות אין נעשין ממנו כי אם שני צרופים, למשל א"ב אין יכולין לצרפן כי אם בשני צרופים הינו א"ב ב"א. וכשנתווסף עוד אבן היינו אות שלישית, ונעשה תיבה של שלש אותיות, כגון אב"ג אזי נתרבין הבתים כפי כפולות מספר אלו האבנים שהם שלש בכל המספר של הבתים הראשונים, דהיינו כפי כפולות מספר שלש שהוא מספר האבנים של עכשיו במספר הבתים הקודמים שהם שנים, היינו שלש פעמים שנים שהיא ששה. ועל כן שלש אבנים בוונת ששה בתים. (המשך יבוא)

הנהגה ראש-השנה הוא ראשון לעשרת-ימי-תשובה ואז צריכין להמשיך הדרך של תשובה בעולם, שיזכו כל באי עולם לשוב להשם יתברך וזה ממשיכין על-ידי שעוסקין לבנות קומת התפלה בשלמות, דהיינו שנוכח להרבות בהתבודדות להתפלל תמיד להשם יתברך שנוכח לקיים את התורה כנ"ל שזה עקר שלמות התפלה שהוא לעשות מהתורות תפלות, הינו להתפלל על קיום התורה פי דיקא על-ידי-זה זוכין לתשובה, פי על-ידי תפלה יכולין לפעל הכל, פי אף-על-פי שהוא כמו שהוא וכבר נתפס בתאוותיו הרעות עד שנדמה לו שאי אפשר לצאת משם, אף-על-פי-כן הדבור בידו ואם ירבה לדבר דבורי תפלה ותחנונים ויתפלל הרבה להשם יתברך שנוכח לשוב ולקיים את כל דברי התורה שזה בחינת שעושים מהתורות תפלות שכל תפלותיו הם על קיום התורה בודאי יעורר רחמי השם יתברך עליו עד שיתפתח לו השם יתברך שערי תשובה ויזכה סוף כל סוף לשוב אל השם יתברך וירחמהו.

ועל כן מבאר בהתורה הנ"ל בסימן א' שאמירת תהלים מסגל לתשובה פי כל ספר תהלים נתיסר רק על דרך זה וכמו שאמר דוד בעצמו: "אחת שאלתי מאת ה' וכו' לחזות בנעם ה'", וכתוב: "הורני השם דרכך אהלך באמתך" וכיוצא בזה הרבה פסוקים ואפלו כל התפלות שהתפלל להנצל משונאי, כל כוונתו להנצל משונאי הנפש שהם היצר הרע וחילותיו פי כל האויבים והשונאים נמשך גם כן מהם הכלל שכל כוונת דוד המלך, עליו השלום, בספר תהלים הוא לבקש מהשם יתברך שנוכח לקיים את התורה ולהנצל מכל השונאים והמונעים והמעכבים מלעבד את השם יתברך בגשמיות וברוחניות פי כל ספר תהלים הוא מהתבודדות של דוד המלך עליו השלום ועל כן הם חמשה ספרי תהלים כנגד חמשה חמשי תורה, הינו שעשה מתורות תפלות שזה עקר שלמות התפלה שהיא בעצמה בחינת דוד כמו שכתוב: "ואני תפלה" ועל כן עקר התעוררות התשובה היא על-ידי אמירת תהלים פי עקר התשובה זוכין על-ידי שעושים מתורות תפלות שזהו בחינת תהלים כנ"ל.

אבל דרך זה לעשות מתורות תפלות צריכין להמשיך ממקום גבוה מאד מבחינת חדושי תורה הנמשכין מאורייתא דעתיקא סתימאה פי כמו שהרופא הממחה בשרוצה לרפאות איזה חולאת שבאדם, אי אפשר לידע בשלמות מהות החולאת פי אם בשבקי היטב בחכמת הנתוח ויודע כל פרטי קומת האדם ותכונת כל איבריו וגידי ווערקיו בשלמות ואיך כל האיברים הפנימיים והחיצוניים ערוכים ומסדרין זה אצל זה ותכונת פרקיהם וקשריהם וחבוריהם איך כל איבר ועצם וכו' מקשר ומחבר זה בזה וזה בזה על-ידי קשרי הגידים והוערקים וכו', ואיך הדמים רצים בהם ושאר כל תכונת הגוף הכלולים בחכמת הנתוח ואז דוקא כשהרופא בקי בכל זה היטב אז יכול לפנס להבין מהות החולאת ולעסק ברפואתו.

ליקוטי עצות

ערך התחזקות

לט. כשאדם נכנס לקדושה גבוה, כגון כשמתקרב לצדיק האמת וכיוצא, לפעמים אז דייקא יקרה לו מקרה בלתי טהור, חס ושלום. אל יפול בדעתו מפני זה כי אדרבא לפעמים זה סימן שנתקרב אל הקדושה ולפעמים היא טובה גדולה אליו (ק"ו):

מ. כבר מבואר, שאין שום יאוש בעולם כלל, ובוהו בעצמו שהוא רואה את עצמו רחוק מאד מהשם יתברך בתכלית הרחוק, בזה בעצמו ראוי לו להחיות את עצמו, מאחר שעל כל פנים הוא יודע שהוא רחוק, כי היה אפשר שיהיה רחוק כל כך עד שלא ידע כלל שהוא רחוק. ומאחר שעל כל פנים הוא יודע גדול רחוקו אף על פי שבאמת הוא כן, אף על פי כן זה בעצמו הוא חשוב אצל השם יתברך מה שעל כל פנים הוא יודע רחוקו ועל ידי זה בעצמו ראוי לו להחיות את עצמו ולחזק את עצמו בכל מה שיוכל (סח):

העקר הוא האמת פי בודאי אם יסתכל על האמת לאמתו בודאי יחתר להשם יתברך עד שישוב אליו באמת, כי אף על פי כן מה יהיה בסופו, וסוף כל סוף יהיה מכרח להתתקן על ידי ענשים קשים ומרים, על כן הלא טוב לו שישוב מיד. פי באמת אין שום יאוש בעולם כלל, כמבאר אצלנו כמה פעמים, פי כל הנפילות והיאושים של העולם הוא רק מחמת הרחוק מאמת שמטעה את עצמו לומר שאינו יכול עוד לשוב, כמו שכתוב: לא יאמין שוב מני חשך, שאינו מאמין שאפשר עדין לשוב מני חשך וכל זה מחמת השקר, פי הוא מבקש לעצמו עלילה לפטר עצמו מעבודת השם יתברך. פי כל אדם בטבעו יש לו רע המונעו מעבודת השם וצריך לסבל צער ויגיעות גדולות לשבר זה הרע, ועל כן הוא מבקש בכל פעם לפרש עצמו מעבודת השם מחמת הרע שבטבעו אך אף על פי כן אוי לו מיצר אוי לו מיוצר, פי אימת הדין עליו, מה יעשה ליום פקדה. אך כשרואה שמתחיל כמה פעמים למשך עצמו קצת להתקרב להשם יתברך ואינו יכול לעמד בשום נסיון קל, אזי מוצא לעצמו תרוץ לומר, מה אעשה, באמת הייתי רוצה לשוב להשם יתברך, אבל יצרי מתגבר עלי בכל פעם ומה בחי פי איחל עוד, כי כבר נתפסתי בגלות גדול עד שאי אפשר לשוב עוד חס ושלום. אבל באמת כל זה הוא פתוי היצר הרע והסתת הבעל דבר מעצם הרע שבטבעו שרוצה לפטר עצמו ולפרש מהשם יתברך על ידי דחיה וטעות זה. ובאמת הוא מטעה את עצמו, פי סוף כל סוף מה יהיה בסופו, פי אין חשך ואין צלמות להסתיר שם כל פועלי און. ובודאי יהיה מכרח לתן דין וחשבון לפני השם יתברך ולא יותרו לו דבר אחד, ואם יש לו רק דעת כל שהוא ראוי לו לבלי להניח להטעות את עצמו, פי באמת אין שום יאוש כלל ואיך שהוא צריך לו לחתר ולבקש הצלה ומנוס מעמקי שאול תחתיות ומתחתיו. ואם הוא רואה שאף על פי שהוא חותר ימים ושנים להשם יתברך ועדין לא שב משעותו, אף על פי כן יהיה עקשן גדול מאד ויאחז בעבודת השם יתברך בדרך עקשנות, כמבאר במקום אחר, ויתלה עיניו למרום תמיד איך להנצל מעתה על כל פנים ממה שהוא צריך להנצל כל אחד לפי בחינתו וראוי להאדם הבר דעת שיהיה מרצה, שאפלו אם לא יפעול בכל טרחו ויגיעתו שמתנגע בעבודת השם ואינו עולה בידו בשלמות, רק שעל ידי זה יזכה על כל פנים להנצל פעם אחת בכל ימי חייו מפגם אחד מעברה אחת או מהרהור ותאנה אחת וכיוצא, הינו שנוכח על ידי עבודתו ותפלתו והתבודדות שלו וכו' שעל ידי זה יש לו עברה אחת פחותה מחשבון עוונותיו מאשר היה לו אם לא היה חותר ומתפלל להנצל מהם, גם זה די לו. פי סוף כל סוף לא יהיה נשאר מכל עמל ויגיעת האדם בעולם הזה פי אם מה שנוכח לפעמים להנצל מרע ועברות ולחטף לפעמים איזה מצוות ודבר טוב. ואי אפשר להאריך בזה, עד היכן צריכין להתחזק תמיד בהשתוקקות להשם יתברך ולא יניח את הרצון לעולם, והעקר הוא האמת, כי מי שאינו רוצה להטעות את עצמו ומסתכל על האמת שלא יאבד עולמו הנצחי, בודאי ישוב אל השם מכל מקום שהוא פי אמת ה לעולם (הלכות שלוחין הלכה ג)

ספר המידות

סעוד טבע חלק שני

- א. בריאות הגוף וחיוו וטבעו של אדם, הכל הולך לפי טבע וחיו ובריאות אביו ואמו:
- ב. מי ששערותיו מרובין שלא על פי הטבע, זה עלול לנזקים הרבה ולפגעים רעים מהסטרא אחרא, סוגלתו שיקרא הפרשה שקורין ביום כפור:

ערך טלטול חלק שני

- א. על ידי הטלטול זוכין לשם טוב:
- ב. על פי רב היראים - פרנסתם בא על ידי טלטולים:
- ג. לפעמים הצדיק בא לטלטולים, כדי שיבוא לעולם הבא ויזכר כל המקומות שהיה בהם, ועל ידי זה יבואו טובות לאלו המקומות:
- ד. לאו בכל מקום אדם זוכה לסגל תורה ומעשים טובים. בשביל זה הקדוש ברוך הוא מסבב סבובים, שיצא זה האדם ממקום הזה למקום אחר:
- ה. לפעמים נתחייב אדם גלות ונתחלף לו על איזהו חולאת: